

OPPILAAN HAASTAVA KÄYTTÄYTYMINEN JA TUKITOIMET KOULUSSA

KOULUNKÄYNNINOHJAAJIEN KOULUTUSPÄIVÄ, TURKU

5.2.-09, 26.2.-09, 5.3.-09

Miia Mämmelä ja Mervi Salonen

Mitä on haastava
käyttäytyminen?

HUOLEN HERÄTTÄJÄT

- autismi-kirjon häiriöt, ADHD, Tourette -oireyhtymä
- tunteiden ja käyttäytymisen säätelyn vaikeudet (tulistuvat, vetäytyvät, uhmakkaat...)
- toiminnanohjauksen ja tarkkaavuuden vaikeudet
- psykosomaattiset oireet
- mielialahäiriöt (masennus, ahdistus)
- syömishäiriöt
- psykoottinen oireilu

- läheisen menetys
- vakava sairastuminen
- pahoinpitely tai muu väkivaltakokemus
- hyväksikäyttökokemus
- laiminlyönti- ja kaltoin kohtelu
- somaattiset ongelmat

KUN AVUN TARVE ON ILMEINEN

- herättää monenlaisia tunteita
- ”ei ole koulun homma”
- kuka ottaa vastuun?

**JOS ONGELMA HAVAITAAN KOULUSSA,
ON SIIHEN PUUTUTTAVA**

Koulun huolehtiva rooli on erityisen tärkeää niille oppilaille, joiden tärkeimmät ihmissuhteet ovat koulussa.

MITÄ KOULUSSA VOIDAAN TEHDÄ?

- avainsanoja

- ▶ RAUHA
- ▶ TURVA
- ▶ ENNAKOITAVUUS
- ▶ ARVOSTUS
- ▶ JOHDONMUKAISUUS
- ▶ SIEDÄ TURHAUTUMISEN TUNNE
- ▶ AIKA
- ▶ AVOIN YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN JA MUUN VERKOSTON KANSSA

**ERILAISTEN KEINOJEN JA NIITÄ SEURAAVIEN
REAKTIOIDEN VAIKUTUS ILMAPIIRIIN
(SARIOLA JA OJANEN 1997)**

<u>KEINO</u>	<u>REAKTIO</u>	<u>ILMAPIIRI</u>
PAKKO	TOTTELEMINEN	VIHAMIELINEN
UHKAUS	ALISTUMINEN	AHDISTAVA
TARJOUS	HYVÄKSYMINEEN	ASIALLINEN
OHJAUS	VASTAANOTTAMINEN	JÄRKEVÄ
VETOOMUS	SITOUTUMINEN	YSTÄVÄLLINEN
ARVOSTUS	VASTUUNOTTAMINEN	LÄMMIN

Esimerkkejä tukitoimista ja opetusjärjestelyistä erityistilanteissa

- ▶ Lukujärjestyksen tekninen muokkaaminen vireystilan ja voinnin mukaan
- ▶ Lyhyet oppituokit
- ▶ Sisältöjen keventäminen, perustaitoihin keskittyminen
- ▶ Läksyttömyys
- ▶ Vähennetään samanaikaisesti opiskeltavien oppiaineiden määrää
- ▶ Urakkatyöskentely
- ▶ Yksilökohtainen oppilashuolto
- ▶ Koulupäivän lyhentäminen
- ▶ Taksikuljetus
- ▶ Henkilökohtainen kouluohjaaja

YHTEISTYÖ HUOLTAJIEN KANSSA

- ▶ Vanhemmat tahtovat lapsensa parasta
- ▶ Kuuntele
- ▶ Ole oman ammattisi asiantuntija, et voi olla toisen perheen asiantuntija
- ▶ Yhteistyötä tehdään ammattiroolista käsin
- ▶ Koulun ei tarvitse olla ratkaisijan roolissa - yhteistyö ei ole sitä, että ammattilainen kertoo oikeat vastaukset

VIHAISEN IHMISEN KOHTAAMINEN

- ▶ Älä ole yksin tilanteessa
- ▶ Puhu lyhyesti ja selkeästi
- ▶ Kerro, mitä aiot tehdä ja varmista, että se sopii uhkaajalle
- ▶ Anna ymmärrystä - saat lisää aikaa
- ▶ Aktiivinen ja kiinnostunut kuuntelu rauhoittaa hermostunutta ja kuormittunutta ihmistä paremmin kuin tosiasioiden selittäminen
- ▶ Kiinnitä huomiota ilmeisiin ja eleisiin
- ▶ Säilytä luonnollinen katsekontakti - älä tuijota
- ▶ Pidä välimatkaa - suuttuneella reviirin tarve on suurempi
- ▶ Pyri olemaan samalla tasolla - istu, jos hän istuu
- ▶ Varmista vapaa poistumistie
- ▶ HFR

HYVINVOINTI
RAKENTUU
ARJESSA

LISÄMATERIAALIA

Goldstein, Glick, Gibbs. ART-Aggression Replacement Training (kirja)

<https://www.mielenterveysseura.fi/fi>

<https://www.mll.fi/>

<https://www.lupaauttaa.fi>

<https://paihdelinkki.fi/fi>